

Sinaakktissatut atugassiinerit piumasaqaatillu makku aallaavigalugit Maniitsup eqqaani erngup nukissiornermik tunngaveqarluni aluminiumik suliniumut tunngatil-lugu Alcoa Inc.-imik oqaloqatiginninninnernik nangitsinissamut Naalakkersuisut pisin-naatitaanissaat pillugu Inatsisartunit aalajangiussissutissamut siunnersuut:

1. **Piginnittuuneq:** Naalakkersuisut akuersissuteqarnermik ilusiliaviusoq aallaavi-galugu Maniitsup eqqaani aluminiumik suliniummik suliaqaqqissapput.
2. **Sanaartornermut aningaasaliinerit:** ”Kalaallit Nunaanni sulianik angisoorsuarnik inuussutissarsiutitigut suliniutit piviusunngortinnissaannut sinaakktissatut pi-umasasaqaatit pillugit nassuiaat”-mi sanaartornissamik aningaasaliissutitut nas-suarneqartunik Qeqqata Kommunianik suleqateqarlutik Naalakkersuisut anin-gaasaliissutissanik pissarsianiassasut.
3. **Erngup nukissiornermut inatsisaasumik allanngineq:** UPA 2013-imi erngup nukis-siornermik inatsimmut allanngutissatut siunnersuut Naalakkersuisut saqqummiu-tissavaat, tassani akuersissuteqarnermik piginnittumut maannakkut ukiunut 40-nut taarsiullugu akuersissuteqarfiusup siulliup ukiut 60-it tikillugit sivissuseqartitsi-lersoqarlunilu sulii ukiunik 20-nik sivitsuisinnaasoqassalluni.
4. **Tamanit atugaasutut pilersuisoqarfimmut sinneqartoorutaasumik innaallagissamik tunisineq:** Aluminiumik suliniummut atatillugu erngup nukissiorfiit ingerlanneqar-nerinut akuersissummi tamanit atugaasutut pilersuisoqarfimmut innaallagissamik tunisineq akuersissummik pigisaqartumut peqqussutaasinnaannginnera aalajan-gersarneqarsinnaavoq, taamaallaalli nammineq piumassuserisaq naapertorlugu isumaqatigiissutigineqarsinnaalluni.
5. **Akilerartarnermik inatsisilianik aamma erngup nukissiornermut inatsimmik al-lannguinerit:** Aatsitassarsiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutinut tunniun-neqartunut maannakkut pisartutuulli assingusumik erngup nukissiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutinut tunniunenqartuni ingerlatseqatigiiffinnut akileraa-rusiisarnermik taarsiisussamik minnerpaamik assingusumik annertussuseqartitamik akiliuteqartarnerup aalajangersaavigisinnaanissaa siunertaralugu periarfissiiniarlutik akilerartarnermik inatsisilianik aamma erngup nukissiornermut inatsimmik al-lannguuteqarnissamut Naalakkersuisut UPA 2013-imi siunnersuummik saqqummi-ussaqaassapput. Suliniut sanaartornerup nalaani naqissusiinikkut akitsuuser-sorneqaassanngilaq.

(Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisoq)

pillugu

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:
Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Kim Kielsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Akitsinnguaq Olsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluq B. Egede, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Karl Lyberth, Siumut

UKA 2012-imi siullermeerinerup kingorna siunnersuut Inatsisartunit innersuunneqartoq ataatsimiititaliap misissorpaa matumuunalu isumaliutini Inatsisartunut saqqummillugit.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Maniitsumi aluminiumik suliniummik pilersitsisinnanarmi aningaasaliisussamut (Alcoa) isumaqatiginninniarnert nanginneqarnissaanni sinaakkutissanik aalajangersaanissaq siunnersuutikkut siunertarineqarpoq. Tassani ilaapput immikkoortut tallimat, ataatsimoortut Alcoamik isumaqatiginninniarnert nanginneqarnissaanni Inatsisartunit Naalakkersuisunut piginnaatitsissutinut pingaarnertut sinaakkusiisut.

“Suliniutit annertoorsuit pillugit siunnersuutit” ilaattut siunnersuut Naalakkersuisunit isigineqarpoq, taakkununga aamma ilaallutik suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliaasat pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut (UKA 2012/110) aamma inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut (UKA 2012/111).

Naak immikkoortoq 110 aamma 113 siullermeerneqarmata ataatsimoortillugit suliarineqaraluartut immikkoortut ataasiakkaat immikkut isumaliutissiissuteqarfigineqarnissaat ata-

atsimiititaliap nammineq aalajangersinnaavaa. Immikkoortoq 113 aalajangiiffigisassatut siunnersuutaammat, taamaattumillu suliniutit annertoorsuit pillugit siunnersuummut, Inatsisartunit pingasoriarlugu suliarineqartussamut sanilliulluni marloriarluni suliarineqartussaammat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, aalajangiiffigisassatut siunnersuummik aammalu inatsisissatut siunnersuummik imaqartumik, ataatsimoortumik isumaliutissiissuteqarnissaq pitsaanerpaajungitsoq. Aalajangiiffigisassatut siunnersuut matumani pineqartoq suliniutit annertoorsuit pillugit inatsimmut attuumassuteqarpoq, tamanna ima paasillugu; suliniutit annertoorsuit pillugit inatsit Maniitsumi alumiuniumik suliniuteqarsinnaanermut tunngasumik pissutsinut aamma maleruagassisussatut eqqarsaatigineqartoq. Aalajangiiffigisassatut siunnersuut matumani pineqartoq suliniutit annertoorsuit pillugit inatsimmut aalajangiisunngilaq, akerlianilli aalajangiiffigisassatut siunnersuutikkut siunertarineqartut piviusunngortinneqarnissaannut suliniutit annertoorsuit pillugit inatsit aalajangiisuusoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut tunngavilersuummik ilanngussamillu ilaqartinneqarpoq, Inatsisartut aalajangiinissaminni tunngavissaannut ilaasunik, taamaattorli Naalakkersuisunut piginnaatitsissutip Inatsisartunit killiliivigineqarneranut taasissutissamut ilaangitsunik. Taamaalillunilu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip allangortinneqarani akuersissutigineqarnera periusissanut isumaliutigisanullu, aalajangiiffigisassatut siunnersuummi tunngavilersuutitut imaluunniit ilanngussamut ilaasunut, Inatsisartut tapersiinerattut isigineqarsinnaanngilaq – allatut isumaliutissiissummit toqqaannartumik allassimasoqanngippat.

2. Inatsisartut siunnersuummik siullermeerinerat

Suliniut nunatsinni inuiaqatigiinnut annertuumik ungasissumullu sunniuteqassasoq siunnersuut siullermeerneqarmat partiinit isumaqatigiissutigineqarpoq. Taamaattumillu siunnersuut nalilerneqartussanngorluni Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamut innersuunneqassasoq partiit oqaaseqartartuisa kissaatigaat. Piumasaqaatit Alcoa Inc.-imit saqqummiunneqarsimasut pillugit partiit oqaaseqartartui siullermeerinerami oqariartuuteqarput.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ilaatigut ima oqaaseqarnissaq Inuit Ataqtigiinnit tunngavissaqartinneqarpoq:

Aluminiuliorfissaq pillugu pilersaarummut tunngatillugu, ullumikkut alcoap killiffimmini pi-umasaqaatai naalakkersuinikkut akuersaaruminaatsunik arlalinnik imaqarpoq, makkuusunik:

- 1. Islandmi aluminiumik aatsitsiveqarnermi isumaqatigiissutaasut assigalugit, suliffeqarfimmu isertitanullu akileraarutit annikillisat katillugit 23%-mik annertussuseqassasut.*
- 2. Sanaartornerup nalaani sulisartut nunatta avataaneersut isertitaasa nunatsinnut akileraarusersorneqassanngitsut.*
- 3. Akileraarutit aalaakkaasuunnginnissaannik isumaqatigiissuteqassasugut – tassa akuersissuteqarnermiit aatsitsiviup atuunnerata sinnerani akileraarutininik qaffaasoqarsinnaannginnissaa piumasarineqarpoq.*
- 4. Tasersiami erngup nukissiorfiliortoqassagaluarpat, nukissap sinneruttup qanoq ator- neqarnissaa Alcoap nammineq akisussaaffigissallugu piumasaraa. Taamaalilluni Ma-*

niitsup nukissap pilersinneqartup sinneranik pilersorneqarsinnaanera nalorninartors-iutaalerluni.

Alcoap nunatsinnut taamatut piumasaqarnera inuiaqatigiinnut uagutsinnut aningaasanik mia.kr.-nik arlalinnik annaasaqaataasussavaoq, ullumikkut akileraartitseriasitta sinaak-kutissarititaannut sanillitissagaanni. Tamanna soorunalimi Inuit Ataqatigiinnit nakeri-allaatigalugu isumaqatiginngilluinnarparput.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ilaatigut ima oqaaseqarnissaq Siumumit tunng-avissaqartinneqarpoq:

Aluminiumik aatsitsivissamut tunngatillugu, erngup nukinga atorlugu nukissiorfimmu, in-naallagissap aqqaannut, alumiiniliorfissamullu tunngatillugu, Siumut isumaqarpoq Kalaal-it Nunarput toqqaannartumik piginneqatassaangitsoq.

Siumumi isumaqarpugut suliffeqarfiit namminersortut suliffinnik piginnittuullutillu inger-latsisariaqartut, pingaartumik minnerunngitsumillu suliniutit angisoorsuit assigiinngitsut aallartinniakkat pineqartillugit. Maniitsup illoqarfata inerisarnissaani sanaartugassat assi-giinngitsut eqqarsaatigalugit aningaasalersornissaanut tunngatillugu Naalakkersuisut saqqummiussaaf Siumumit isumaqatigaavut.

Erngup nukinga atorlugu nukissiornermut inatsisaasumik allannguinnissaq siunertaralugu upernaamut 2013-imi Inatsisartut ataatsimiinnerini inatsimmut allannguutissatut siun-nersuummik Naalakkersuisut saqqummiinarnerat Siumumit tusaatissatut tiguarput.

Erngup nukinga atorlugu innaallagissiorfinniit innaallagissap pilersinneqartup pinngit-soornani Maniitsumi innuttaasunut iluaqutissanngorlugu illoqarfimmu anngutsinnissaa Si-umumi pingaarluinnartutut pinngitsoornanilu naammassisassatut isigaarput.

Akileraartarnermik inatsisilianik aamma erngup nukinga atorlugu nukissiornermut inatsim-mik allannguinnisanik Naalakkersuisut saqqummiussaaf Siumumit taperseratsigit oqaatigis-savarput.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ilaatigut ima oqaaseqarnissaq Demokraatit tunngavissaqartinneqarpoq:

Iluarisimaarnarpoq naqissuserneqarmat, Namminersorlutik Oqartussat ingerlatanut anner-tuunut piginneqataasassanngitsoq – matumani aluminiuliorfimmu.

Demokraatini pissanganartutut isigaarput Pisortat-Namminersortullu Piginneqatigiittarnerat (OPP) eqqarsaatigineqarusummat.

Demokraatini Naalakkersuisut isumaqatigaagut Erngup nukinga iluaqutigalugu innaallagis-siorfinnut inatsit allannngortinniarlugu eqqarsarmata taamaattumik tassunga tunngatillugu allanik oqaasissaqanngilagut.

Taamaattumik Demokraatini isumaqarpugut, Namminersorlutik Oqartussat Alcoa kaammattussagaat innaallagissamik sipporuttumik Maniitsumi atugassamik nioqquteqaqqullugu, tamannali pissasoq nammineq piumassuseq tunngavigalugu.

Alcoap aamma oqaatiginikuuaa sanaartornerup nalaani sulisartut akileraarutaat mannakkut katillugit 35 %-iusut appartittariaqartut- ajornanngippat 0-mut kisianni pinngitsooratik minnerusussanngorlugit. Demokraatini isumaqarpugut piumasaqaat tamanna akuerineqassanngitsaq.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ilaatigut ima oqaaseqarnissaq Atassummit tunngavissaqartinneqarpoq:

Piginnittuunissamut apeqquutit pingasut, siusinnerusukkut saqqummiunneqartareernikuupput, ATASSUT-miillu maluginiartarparput inatsisartuusimasut massakkullu inatsisartuni piginneqataa-nissaq oriniginartinneqanngitsaq. Taamatut siunnerfeqarneq aalajangiusimanearpat ATASSUT-miit uteriisernissamut tunngavissaqassanngilagut.

Erngup nukissiornermut inatsisaasumik allannguineq ukiunut 40-niit 60-sinngortinneqarsinnaanera ATASSUT-miit ajorinngilarput, taamaattorli Naalakkersuisut upernaamut (2013-imi) inatsimmik allannguiniarnerannik saqqummiussiniarnerat tusaatissatut tiguvarput.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ilaatigut ima oqaaseqarnissaq Kattusseqatigiit Partiianit tunngavissaqartinneqarpoq:

Erngup nukinga atorlugu suliniutinik angisoorsuarnik pilersitsiniarneq Kattusseqatigiit Partiianiit tunngaviatingut ajorinngilarput.

Aamma Alcoa-p oqaloqatigineqarnerata Naalakkersuisunit Nanginneqarnissaa Kattusseqatigiit Partiianiit ajorinngilarput.

Kisianni soorunami suliap aallaqqaataaniit malinnaaffiginerani Alcoap piumasaqaataasa annertusiarornerat aamma isiginngitsuusaarneqarsinnaanngitsaq, nalilersuinermilu eqqarsaatigilluarneqartariaqartoq aamma isumaqarpungut.

Tassami Kattusseqatigiit Partiiani pissusissamisoorluinnarsoraarput, Suliffeqarferujussuaq suungaluartorluunniit nunatsinni aallartinneqassappat aamma tassunga atasumik nunatta karsia aamma kommuni pineqartoq aningaasartuuteqassappata, soorunami aningaasaliissutit annertoqataasa nalinginut aningaasaleeqataasutut piginneqataasutullu inissiinissaq avaqqunneqarsinnaanngitsaq Kattusseqatigiit Partiianiit tunngaviusumik isumaqarpungut.

Tamatumallu aamma nunatta sinneranut sanaartornikkut qanoq sunniuteqarsinnaanera isumaqarpungut misissorneqartariaqartoq. Tassami nunatta sinnerani sanaartornikkut aamma unittuunnginnissaq qulakkeertariaqarmat.

Aamma pingaartumik sulisunut akileraarutip 0 procentimut, tassa akileraaruteqannginnissamik Alcoap piumasaqarsimanera Kattusseqatigiit Partiianiit akuerisinnaanngilluinnarparput.

Aamma isumaqarpungut erngup nukinganik innaallagissiorfissap, soorunami apeqqutaatilungu - nukimmik sipporuttumik atunngittuunikkut Maniitsup illoqarfianut pilersuisinnaaneq ammatinneqartariaqartoq.

Akuersissuteqarfimmut piffissarititaasup ukiuni 40-niik ukiunut 60-nut sivitsorneqarnissaanut atatillungu, soorunami tamanna nunatsinnut aningaasatingut sapinngisamik pitsaanerpaamik sunniuteqassappat Kattusseqatigiit Partiianiit ajorissanngilarput.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninera

Suliniuummut atatillugu sanaartornerup nalaani inummut akileraarutip 0 %-iunissaanik Alcoap piumasaqataa akuersaarneqarsinnaanngitsoq malinneqassanngitsorlu oqaaseqartartut arlallit isumaqarmata ataatsimiititaliamit aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq. Alcoap kissaataa taanna siunnersuutip taasissutissartaani **allassimanngitsoq** Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, tamannalu ima paasineqarpoq; tassunga tunngatillugu Alcoa Naalackersuisunit **akuersaarneqalersaanngitsoq**. Aluminiumik tunisassiornermut atatillugu innaallagiap sinneruttup Maniitsumut iluaqutissanngortinneqarnissaa nalinginnaasumik isumaqatigiissutigineqarpoq. Tassunga atatillugu aluminiumik aatsitsivimmut qularnaatsumik pilersuisinnaaneq pillugu Alcoap isumakuluutaanut aammalu Maniitsumi nukimmik pisariqartitsinermut oqimaaqatigiissaakkamik naaperiutaasinnaasumik suliaqarnissaq Alcoamut isumaqatigiinniarnissani anguniaqqullugu ataatsimiititaliamit Naalackersuisunut kaammattuutigineqarpoq. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq piffissap akuersissuteqarfiusup sivitsorneqarnissaa eqqarsarnartortaartoq sapinngisamillu pinngitsoorniarneqartariaqartoq.

4.1 Piginnittuuneq

Alcoamut isumaqatigiinniarnarit nangingneqarnissaanni akuersissuteqarnissaq Naalackersuisunit aallaavigineqassasoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummi imm. 1-imi tunngavigineqarpoq. Akuersissuteqarnissap saniatigut allanik periarfissaqarsinnaasoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tunngavilersuutini Naalackersuisut allaapput. Periarfissat taakku aalajangiiffigisassatut siunnersuutip taasissutissartaani Naalackersuisut ilanngussimannngimmatigit, ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqartariaqarpoq periarfissat taamaattut akuersissuteqarnissamut taarsiullugit atorneqarnissaat periarfissaasutut Naalackersuisunit isigineqanngitsoq. Killilimik piginneqataanikkut nunatta karsiata peqataanissamut pisussaaffilerneqarnissaanut aningaasatigut atugassiissutissat pisariaqartut pigineqanngitsut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Kalaallit Nunaat siunissami aningaasalersuinikkut assut ajornartorsiussasoq Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitaq allappoq, tamannalu piginnittooqataaneq

aqutigalugu aluminiumik suliniummut toqqaannartumik aningaasaliinikkut nunatsini inui-aqatigiit aningaasaqarnerata artukkerneqaqqittariaqannginneranut takussutissaavoq. Piginnit-tooqataasinnaaneq pillugu aalajangiiffiisassatut siunnersuummi Naalakkersuisut ima isum-mersuuteqarput:

”Piginnittooqataasutut ilusiliusseq isumaqartariaqanngilaq Namminersorlutik Oqartussat 50 %-imik piginnittooqataassanerannik. Annikinnerusumik piginnittuuneq aamma periarfissaa-sinnaavoq.

Ilaannakortumik pisortanit piginnittuunermut aningaasaliisumut soqutigisarisat arlallit at-tuumassuteqarput. Tassaavoq suliniummut pitsaanerusumik aningaasaliisoqarsinnaanera, aammalu taamaattoqassannginneranut naleqqiullugu suliniummi pisortanit soqutiginninnerit aningaasaliisumillu soqutiginninnerit akornanni annertunerusumik pisoqaqatigiiffiuneranik misigisaq.

Piginnittooqataasinnaassuseq qulaani pineqartut naapertorlugit sapinngisamik annikinner-paatinniartariaqarput – aammalu Namminersorlutik Oqartussat taarsigassarsiaqarnermut aningaasaliiniarnermullu periusissiaata periarfissiisutaanik qaqugukkulluunniit qaangiissa-natik. Aalajangiussassatut siunnersuut annikillisamik piginnittooqataalluni suliniummut ilanngussinnaanissamut pisinnaatitsisoqarnissamut kaammattuuteqanngilaq.

Maannakkut pisoqarfimmi suliniummut akiliutissanut taarsigassarsinikkut aningaasaliisin-naanerit annikitsuararsuusut Naalakkersuisut isumaqarput, taamaattumillu allaat annikilli-samik piginnittooqataaneq maannakkut piviusunngortissinnaasavittut periarfissaanani. As-sersuutigalugu 10 %-imik piginnittooqataanerup, naatsorsuutigisatut nammineq aningasaati-nik 50 %-imik aningaasaliissuteqarfiusup 1,0 mia. kr.-nit missaannit 1,2 mia. kr.-t tikillugit akiliuteqarfiusaaq. Taamatuttaaq 5 %-imik piginnittooqataanikkut akiliutaasut 500 mio. kr.-t aamma 600 mio. kr.-t akornanniissapput.

Kalaallit Nunaannit suliniummi peqataaneq aalajangersimasumik annertussusilik Alcoa suliniummut soqutigisaqassusaanut pingaaruteqartuusutut naatsorsuutigisariaqarpoq.”

Naalakkersuisut siuliani aningaasaqarnikkut missingiinerannit takuneqarsinnaavoq 5 %-iinnarmilluunniit piginneqataanikkut Nunatta Karsia 500-600 mio. kr.-inik artukkerneqas-sasoq. Avataanit aningaasalersuisussarsiornani aningaasat taakku qanoq pissarisarineqarsin-naanersut ataatsimiititaliamit maannangaaq takuneqarsinnaanngilaq, tassa tamatuma peqatigisaanik Maniitsup illoqarfiani allilerinernut Namminersorlutik Oqartussat namminneq 800 mio. kr.-it missaannik aningaasaliissagaluarpata.

Taamaattumik akuersissuteqarnissaq aallaavigalugu suliniummik ingerlatitseqqinnissamik niuerneq aallaavigalugu Alcoa sulii soqutiginnittutut Naalakkersuisunit isigineqartoq ataatsi-miititaliamit tunngavissaatinneqarpoq.

4.2 Sanaartornermut aningaasaliissutit

Aluminiumik suliniut piviusunngortinneqarpat Maniitsumi inissianik taamatullu attaveqaatit atortulersuutinik sanaartornernissamik pisariaqartitsinermik nassataqassaaq. 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik ataatsimiititaliap suliarinninneranut atatillugu Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaat Naalakkersuisunut apeqqutinik matuma kinguliani allassimasunik apeqquteqarpoq:

- a) *"Ataatsimiititaliap apeqputaa d ima oqaasertaqarpoq "Suliniut pisortat karsiinut ima imminut akilersinnaatigisoq Maniitsumi allilerinissanut naatsorsuutigineqartunut aningaasartuutit piffissap naammaginatup iluani utertillugit matussuserneqarsinnaanerannik takussutissiisumik naatsorsuineq pigineqarpa." Akissutitut "Kalaallit Nunaanni ingerlatassanik annertuunik piviusunngor-titsinissamut sinaakktissatut atugassarititaasut pillugit nassuiaat"-mit Naalakkersuisut takisuumik issuaapput. Tunngavissat assigiinngitsut tunngavigalugit suliniummik pilersitsinermi aningaasartuutissat qanoq taggineqarsinnaanersut issuakkami nassuiaatigineqarpoq, suliniummili tamakkiisumik iluanaarutissat aammalu iluanaarutit pisortanit aningaasaliissutigineqartunut matussusiisinnaanerat paasissutissiissutigineqarani. Taamaattumillu apeqqut akineqanngilaq, tamannalu assut naammaginangitsutut isigineqarpoq. Taamaattumillu apeqqutimi erseqqissumik akineqarnissaa ataatsimiititaliap kissaatigaa.*

Akissut: *Piviusunngortinneqassaguni suliniutip Maniitsup illoqarfianik ineriartortitsinermik nassataqartitsissaaq. Inissianik nutaanik, aqqusinernik, atuarfinnik sunngiffimmilu neqeroorutinik sanaartornissat pisariaqartinneqassapput. Aningaasartuutit taakku annertussusaat issuaanermi pineqartumi erseqqissaavigineqarput – katillugit 2,3 mia. kr.-t missaat. Nalinginnaasumik illoqarfiup ineriartortinneranut atatillugu "pisortat karsiini akilersinnaassuseq" isumaliutigissallugu qaqtigoortuuvoq. Aningaasanut inatsimmit aningaasaliiffiusuni sanaartukkani allani inissianik attartugassani, aqqusinerni, kussinniani matuukkani il.il. taamatut tunngavissiisoqarnek malittarineqassappat sanaartugassatut suliniutit amerlasuut aningaasanut inatsimmit peertariaqassapput. Taamaattumik taamatut immikkut isiginnittoqarnera Kalaallit Nunaanni suliniutinut angisuunut sinaakktissatut piumasaqaatit pillugit nalunaarusiami pineqartumi malittarineqanngilaq.*

2010-mi Greenland Developmentimut NIRAS-ip nalunaarusiaani apeqqut pillugu naatsorsuisoqarsimavoq. NIRAS-ip nalunaarusiaa pineqartoq immikkoortut ilaanni tunngaviit assut nalorninartuusut aallaavigai, akilersinnaassutsunik misissuinerit il.il. inaarutaasut suliarineqarsimanginneri pissutigalugit. Taamaattumik NIRAS-imit nalunaarusiamut tunngaviliussamut suliniut inaarutaasooq allaanerussuteqarsinnaassaaq.

”Aluminiumik suliniutip aningaasaqarnikkut pingaaruteqassusaa”-ni qupperneq 11-mi NIRAS allappoq: ”Pisortani aningaasani sunniuteqarnerup ingerlanera immikkut maluginiagassaavoq. Ukiut 2011-2013-imi pisortat aningaasaqarnerat katillugit 100 mio. kr.-t sinniarlugit ajortissapput, ukiukkaani 2014-2016-imi 2-300 mio. kr.-inik iluaqusissallutik, 2017-imi aamma 2018-imi ukiumoortumik 50 mio. kr.-nik ajortissallutik, kingornatigullu ukiumoortumik 100 mio. kr.-t missaannut qaffakkiartuurtumik iluaquserneqassallutik.

Pisortat aningaasaqarneranni annertuumik allanngoraartumillu sunniuteqarnerup sianigeqqunissaa pingaarutilipilussuuvoq. Ingammik 2014-2016-imi immikkoortortani allani pisortat annertunerusumik aningaasartuuteqalernissaannik aluminiumik suliniutummit pisortat isertitaasa annertuut nassataqartinninnissaat pingaartupilussuuvoq.

Assersuutigalugu aningaasanut inatsimmi toqqaannartumik pisortat aningaasaqarnerisa qulaani sunniuteqarfiisa takusaqarsinnaanissaq pisinnaassanngitsoq oqaatigineqassaaq, aningaasat ilarpassui pisortani missingersuutaasunut ilanngunneqarumaarmata. Assersuutigalugu tamanna erniatigut isertitanut, akitsuutinit isertitanut, kiisalu - pingaartupilussuurtut – inuit akileraartarnerisa qaffasinnerusut, nuussisoqartarnerillu appasinerusut sunniutaannut atuuppoq.”

Tamakkut tunngavigineqassappata (suliniutip 2011-mi aallartissarsimanissaa tunngavigalugu) pisortani karsit akiliisinnaassusaannik pingaarutilinnik artukkiinissamik piviusunngortitsinissaq nassataqassanngilaq.¹”

Taamaalilluni ataatsimiititaliamit oqaatigineqartariaqarpoq Maniitsumi attaveqaatit atortulersuutitut aningaasalersuutissat Alcoamik suliniutip pisarialersitai 2,3 mia. kr.-it missaannik aningaasartuuteqaataasussatut naatsorsuutigineqarmata aammalu aningaasaliissutissat taakku, Namminersorlutik Oqartussanit akilerneqassappata, ukiut 20-it inornagit aatsaat qaangiunneranni imminnut akilersinnaasutut naatsorsuutigineqarsinnaammata. (Piffissap siviussusissaa eqqornerusooq Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut akissutaannit ajorarluartumik paasineqarsinnaanngilaq). Aningaasaliinerup immiut akilernissaanut piffissaq taanna naammaginartutut isigineqarnerusooq naalakkersuinikkut naliligassaavoq. Maniitsumili aningaasaliissutissat ilaasa Pisortat Namminersortut Suleqatigiiffiinnik (OPP-nik) atuinikkut Naalakkersuisunit aningaasalersorniarneqarnerat ataatsimiititaliamit soqutiginarinneqarpoq, taamaaliornikkut Nunatta Karsianut aningaasaqarnikkut artukkiineq annikinnerulersinniarneqarluni. Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuummi ima allapput:

”Maannakkut missiliuutaasutigut aningaasaliissutit tamarmiusut 2,3 mia. kr.-t missaanniis-

¹ Apersuinerneq atillugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissut – AIS 2013 qupp.

sapput, taakkunanit 400 mio. kr.-t missaat tassaassallutik nammineq pigisatut inissiat, 700 mio. kr.-t missaat nalinginnarmik nammatassani agguataarinerup kingorna Qeqqata Kommunianut tussapput, 1,2 mia. kr.-llu missaat Nunap karsiamut.

Isumaliutersuutit tamakku piviusunnngortinneqassappata nassuiaatip pineqartup suliaqartut assigiinngitsut akornanni imatut agguataarisoqarnissaa takorloopaa: Namminersortut, ilanngullugit sullissivinnut tunngasutut aningaasaliisartut 1,0 mia. kr.-t missaat, Qeqqata Kommunianut 500 mio. kr.-t missaat, aamma Namminersorlutik Oqartussat 800 mio. kr.-t missaat. Piviusutut agguataarineq soorunami piviusutut isumaqatigiissutigisanit aalajangerneqarumaarput, annertussisissaattulli iluserisaq najoqqutassiisuvoq.

Ukiut arlallit ingerlaneranni piviusunnngortinneqarsinnaassasut taamatut annertussusilimmik pisortanit aningaasaliinissamik pisariaqartitsineq pissappat sanaartormermik missingersuutit iluani allannngortiterineq aammalu suliniummit annertusisatut akileraarutitigut isertitat aqutugalugit malunnaatilimmik aningaasaqarnermik politikikkut kingunissaqartinnagit matussusersinnaanerat nassuiaammi inerniliissutigineqarpoq.

OPP aqutugalugu attartortitassanik sanaartukkat tamakkiisumik aningaasaliiffiqineqarsinnaappata agguataarineq namminersortunut aamma sullissivinnut tunngasutut aningaasaliisartunit 1,5 mia. kr.-t missaat (400 mio. kr.-t missaannik aamma 1,1 mia. kr.-t missaannik aningaasaliissuteqarnerit), kiisalu Qeqqata Kommunianut 250 mio. kr.-t missaat, Nunap Karsianillu 550 mio. kr.-t missaat.

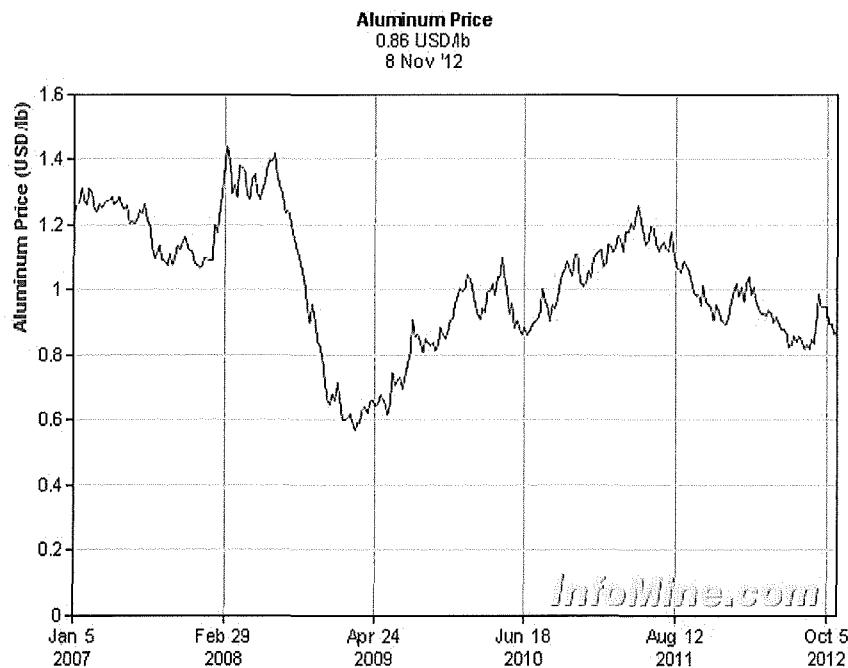
Taamatut aningaasaliisoqarnermi annertunerusumik OPP-mik aqqissuussinernik atuineq suliniutit piviusunnngortinneranut atatillugu pisortat karsinut artukkiinermik annikillisaassaaq.”

Tamana ajornartinnagu OPP-nik aqqissuussinerit sapinngisamik annertunerpaamik atornerqartariaqarnerannik Naalakkersuisut isumaqarnerat Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq. Tassunga atatillugu Maniitsup illoqarfiani siunissami allilerisinnaanerup OPP aqutugalugu sapinngisamik annertunerpaamik aningaasalersorneqarnissaa piviusunnngortinniarlugu suliniutit siuariartorfiunerat pillugu ataatsimiititalianik susassaqartunik ilisimatitsisarnissaq Naalakkersuisunut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq.

4.3 Nunat akornanni aningaasqarnerup nikerarnera suliniummut sunniuteqarpoq

Naak atugassarititaasussat Naalakkersuisunit nassuiaatigineqartut aammalu Alcoamik isumaqatigiinniarnertit nanginneqarnissaannut atugassarititaasut taakku pillugit Inatissartut inasuteqaateqaraluartut nunarsuarmi aningaasaqarnermi aningaasaqarnerullu nikerarnerarnerani ataqatigiinnerit pilersaarummut sunniuteqarsinnaasut aalajangiiffigisassatut siunnersuummi Naalakkersuisut allapput. Naalakkersuisut assigalugit ataatsimiititaliamit nassuerutigineqartariaqarpoq nunarsuarmi aningaasaqarnerup nikerarnerat Namminersorlutik Oqartussanit

Inatsisartunillu sunniuteqarfigineqarsinnaangimmat. Taakkununga ilaallutik aluminiumut² aamma bauxitumut nuarsuarmi akigitinneqartut. Takussutissiami matuma kingulianiittumi takutinneqartutut aluminiumut akit ukiut ingerlanneranni assut nikerarsinnaasarput³.

Taamaalillunilu pissutsit avataaneersut suliniutip akilersinnaassuseqarneranik Alcoa nalili-nerani sunniuteqarsinnaapput. Tamatuma eqqumaffigineqarnissaa pingaaruteqartoq Naalak-kersuisut assigalugit Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, taamaaliornik-kut aalajangiiffigisassatut siunnersuummi atugassarititaasunut Inatsisartut akuersaartumik inassuteqarnerat, nunani tamalaani aningaasaqarnerup nikerarnera suliniutip ukiuni qaninnerni arlalinni piviusunngortinneqarnissaanut iluanaarnangippallaartutut suliffeqarfik isumaqar-pat, ima isumaqanngilaq suliniutip Alcoa mit piviusunngortinneqassasoq. Akerlia soorunami aamma pisinnaavoq, taamaalilluni suliffeqarfik isumaqarluni Kalaallit Nunaanni aningaasalii-nissaq iluanaarnartoq.

4.4 Suliniummik ingerlatsineq

Maleruagassatigut ersarissumik sinaakkutissaqartitsilluni suliniutip ingerlateqqinneqarnera pissasoq Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, taamaaliornikkut

² Nukiit assigiinngitsut aluminiup akingata apparieranik kinguneqarsimapput. Aluminium aatsitassaavoq suliareqqitassaq, inuulluarniutinik tunisassiornermi pingaaruteqarluinnartoq. Taamaalillunilu nunarsuarmi aningaasaqarnikkut ingerlanerliorneq akit apparierannut pingaarutilittut inissisimavoq. Aluminiup angallannermit, poortuutissiorfinnit aammalu sanaartornermit piumanerqarnera nunarsuaq takkerlugu kinguariartornerup atuutileranerani pingajorarterummik apparierpoq. Aluminiup akingata annertumik apparieraneranut, immaqa allaat piumanerqarneranit annertunerusumik pissutaaqataasoq alla tassaavoq pisariaqartitsineq sinnerlugu tunisassiorneq, tamannalu tuniniakkap / piumanninnerup akornanni oqimaaqatigiinnginnermik nassataqarpoq. <http://www.wealthdaily.com/articles/aluminum-price-outlook/2111>

³ <http://www.infomine.com/investment/metal-prices/aluminum/5-year/>

akisssaassutsimik aqutsinermillu agguataarineq erseqqinngitsumik inissinneqaqqunagu. Apeqqut taanna 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliap apeqqutigaa.

b) Aluminiumimik suliniutip ukiuni tallimani siullerni suut kukkussutigineqarsimasutut isumaqarfigineqarnersut nassuiaatigeqqullugu Naalackersuisut qinnuigineqarput. Greenland Developmentimit misilittakkat naapertorlugit suliniutit ataasiakkaat isumagineqarnissaannut immikkut ittumik ilusiliilluni aaqqissuussinernik pilersitsinissap "ersarilluinnartumik" naapertuutinnginnerata paasiniarnera ukiunik tallimanik sivisussuseqarsimanera ataatsimiititaliamit maluginiarnartutut tunngaviusumik isigineqarnera tunngavigalugu ataatsimiititaliap apeqqutaa isigineqassaaq.

Akissut: Suliniummik aaqqissuussineq erseqqissuunngitsoq, paatsuugassaannngitsumik akisussaaffiup inissinneqarnissaa amigaataalluni. Suliarisatigut piffissap ingerlanerani annertusiartortumik GD-p suliaassaasa qanoq ilillutik teknikkimik avataanit misissueqqissaarutit tunniunnerisa, ingerlatseqatigiiffiup Alcoamik isumaqatiginninniarnerni siunnersuisartuunerata, kiisalu ingerlatseqatigiiffiup inuiaqatigiinnut kalaallinut ilisimatsisartutut Namminersorlutik Oqartussat suliaqarfinnerata akornanni oqimaqatigiinnissaat paasiuminaassartorsimavoq.

Suliniutinut taamatut ittunut Kalaallit Nunaata sinaakutissatut piumasaqaatinik neqeroorutiginiagaanik aalajangiussinissaa pillugu apeqqut siusinnerusukkt suliaqarfigisimanissaa tulluartuusimassagaluarpoq. Pissutsit tamakku maannakkut UKA2012-imi suliniutinut angisuunut atugassiat saqqummiunnerisigut Naalackersuisut iluarsiviginialerpai. Kiisalu Inuussutissarsiornermut Aatsitassaqarnermullu Naalackersuisup ataani Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmi suliniutinik isumaginninnermut akisussaaffik maannakkut paatsuugassaannngitsumik inissinneqarsimavoq. Tamanna paatsuugassaannngitsut maannakkut suliniutinut angisuunut atugassianik demokratiskimik isummertoqarnissaanut Naalackersuisut saqqummiussaqaalersinnaanerannut tunngaviuvoq.”⁴

Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaat assigalugu akissut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. Suliniutip ingerlanneqarnerata Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalackersuisup ataani Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmut inissinneqarneratigut suliniutip siunissami pitsaanerpaamik ingerlanissaa Naalackersuisut qulakkiissagaat ataatsimiititaliamit naatsorsutigineqarpoq.

⁴ Besvarelse af spørgsmål fra Finansudvalget i forbindelse med samråd - FFL2013 side 9.

4.5 Akileraartarnermut tunngasut

Erngup nukissiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutitut tunniuneqartuni ingerlatseqatigiiffinnut akileraarusiisarnermik taarsiisussamik minnerpaamik assingusumik annertussuseqartitamik akiliuteqartarnerup aalajangersaavigisinnaanissaa siunertaralugu periarfissiinarlutik akileraartarnermik inatsisilianik aamma erngup nukissiornermut inatsimmik allannguuteqarnissamut Naalakkersuisut UPA 2013-imi siunnersuummik saqqummiussaqaassasut Alcoamut isumaqatigiinniarnert nanginneqarnissaanni Naalakkersuisunit aallaavigineqassasoq imm. 5-imi tunngavigineqarpoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tunngavilersuutini allassimavoq:

”Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnut akileraartitsisarneq unammillersinnaaffittut inissisimaffimmiittuunngitsoq Alcoamit isummiunneqarsimavoq. Alcoap kissaatigaa ingerlatseqatigiiffinnut akileraartitsisarneq appartinneqassasoq ”other countries that have succesfully attracted investment, such as Iceland” (“nunatut allatut aningaasaliissutiniq iluatsitsumik aggersaarsimasut ittutut, soorlu Islanditut”). Alcoa Islandimi ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutiniq 18 %-inik, aamma sinneqartoorutini 5 %-inik – katillugit sinneqartoorutaasuni 23 %-inik akileraartinneqarpoq.

Ingerlatseqatigiinnik akileraartitsisarnermut tunngatillugu tamanna periutsitigut akileraartarnermik inatsisaasut allanngortinnerisigut akiliutaasartumut allanngortinneqarsinnaassaaq, ingerlatseqatigiinnut akileraarummik taarsiinissamut erngup nukinganik atuisinnaanermik akuersissummut akiliutaasartussanik aalajangersaanissamut tunngavissiisoqassalluni – soorlu ullumikkut taamatut akiliutaasartunik malittarisassianik inissiinissamut aatsitassarsiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutini periarfissaqartuusooq. Taamatut ilusiliap akuersissuteqarfiusumi tamarmi ingerlatseqatigiiffimmut akileraarutit qaffaavigineqarnissaannut assiaqutsissiissutaassaaq. Ingerlatseqatigiiffinnut akileraartitsisarnermit akiliutaasartumut allanngortitsinissamut Naalakkersuisut peqataarusupput. Ilusiliaq tassaavoq erngup nukissiorfittaq aamma aluminiumik aatsitserivik ingerlatsivimmit Kalaallit Nunaanni nalunaarsugaasumit ataasiinnarmut ingerlanneqassanera, taannalu sinneqartoorutaasunik tunngaveqartunik akiliuteqartassalluni. Taamatut iluarsisoqarnerup akileraartarnermut aamma erngup nukissiornermut inatsisini iluarsiinissat pisariaqartissavai.

Taamaattorli maannakkut ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutaasumit appasinnerusumik akiliutaasartussamik Naalakkersuisut akuersaarnissaminnut isumaqarnerannik tamanna isumaqanngilaq. Taamaattumik ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutaasutulli akiliutaasartooq minnerpaamik annertussuseqartinneqassaaq.

Allanik pisaqarani ingerlatseqatigiiffimmit ataatsimit appasinnerusumik akileraartarnissamik kissaatigisanik Naalakkersuisut akuersinissaminnut siunniussaqaanngillat, taamaaliornermi immikkut ittunik akileraartarnermut tunngasunik ajunngitsorsinissat pillugit ingerlatseqatigiiffiit allat aamma piumasaqaateqarnissaannut annertuumik aarleqqutaasumik

nassataqartitsisinnaavoq. Tamatuminnga kingunerisassat Nunap Karsianut annertuupilussuusinnaassapput."

Ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit kingusinnerusukkut qaffatsinneqarsinnaanerannut Alcoap soqutigisaasa isiginiarneqarnissaannut illersuutaasussatut aalajangiiffigisassatut siunnersuummi imm. 5 siunertaasoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tamatuma ataatsimiititaliap oqaaseqaateqarnissaa pisariaqarlersinngilaa, tassa ingelatseqatigiiffiit akileraarutaannut taarsiullugu akiliutissap minnerpaamik assingusumik annertussuseqartussaamera aalajangiiffigisassatut siunnersuutip kingunerimmagu.

Akiliutip ingerlatseqatigiiffinnut akileraarummut taarsiisussap sinneqartoornermik tunngaveqarnissaanik taasissutissakkut Naalakkersuisunut pisussaaffiliinngitsoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, naak taama periuseqarnissaq aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tunngavilersuutini Naalakkersuisunit tunngavissaatinneqarsimagaluartoq. Akiliutip ingerlatseqatigiiffinnut akileraarummut taarsiisussap sinneqartoornermik tunngaveqarnissaanik Naalakkersuisunut pisussaaffiliinnginnerata, akiliutissamut taarsiullugu periarfissanik allanik, Alcoap sinneqartoorutaasa annertussusiannut apeqqutaasussaangitsunik, pissutsinilli uukapaatitsinnermut atorneqarsinnaangitsunik tunngaveqartunik, Naalakkersuisut nassaarniarsinnaanerannik periarfissiivoq.

5. Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaani aningaasaqarnikkut tunngasut ilaatigut suliniutit annertoorsuit pilugit nassuiaammi aammalu aalajangiiffigisassatut siunnersuummi matumani kiisalu 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaannut paasisitsissutigaa. Paasisutissat taakku Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuerineqarnissaa inassuteqaatigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

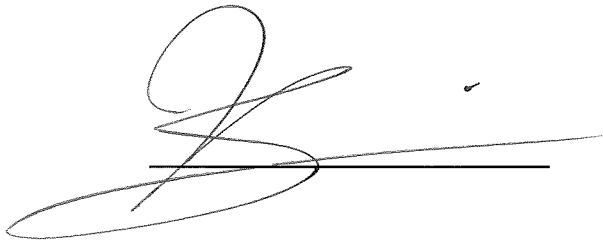

_____
, Siulittaasoq

_____

_____

_____

_____

_____

_____